

universitat
internacional
de la pau

Energia per un món amb pau i justícia

Marcel Coderch

Consell Assessor per al Desenvolupament

Sostenible, Generalitat de Catalunya

Mai en la història de la humanitat havia existit tanta desigualtat entre els diversos grups humans que componen el món. Només cal esmentar que, segons l'informe Making New Technologies Work for Human Development del Programa de Desenvolupament de la ONU, diu que dels 4.600 milions de persones que vivien el 2001 en països subdesenvolupats (quasi bé el 80% de la humanitat), més de 850 milions eren analfabets, quasi bé 2.400 milions no disposaven de electricitat ni d'una sanitat bàsica i 1.000 milions no tenien accés a l'aigua en condicions. Onze milions de nens, menors de 5 anys, moren cada any de malalties previsible i 1.200 milions viuen amb menys d'un dòlar al dia. Enfront a aquesta misèria, l'1% de la població mundial té els mateixos ingressos que el 57% de la humanitat més pobre, i un 10% de la població d'Estats Units (uns 25 milions de persones) té uns ingressos superiors als dels 2.000 milions més pobres del món.

Aquesta indecent desigualtat té també un reflex energètic o, potser hauríem de dir, és el reflex de la desigualtat energètica de la humanitat. Tanmateix, mentre E.E.U.U. es consumeixen uns 11kW per càpita i a Europa uns 5'5kW, el 70% de la humanitat sobreviu amb poc més d'1'5kW per persona, essent un promig

mundial de 2'2kW. Per transportar a tota la humanitat al nivell de consum europeu, s'hauria de multiplicar per 2'5 la disponibilitat energètica.

Vist que això no és factible, elevar el consum del més pobres fins a la mitja, suposaria que els països opulents hauríem de reduir a la meitat el consum energètic. Tot això, no es planteja, ja que persisteix el mite del "desenvolupament econòmic", segons el qual, existeix una sèrie de fases en el desenvolupament de la humanitat que aniran cobrint els diferents països, sempre en la direcció per a un món millor. Només cal, que els menys desenvolupats, segueixin els passos dels més avançats.

La realitat dels fets, properament enfonsarà aquest fetitxe, com es pot veure ja en les tensions que provoca l'intent xinès de portar a la seva població – o almenys gran part d'ella – a nivells superiors de consum. Senzillament, no és físicament possible que els 2.000 milions de xinesos i indis s'industrialitzin com va fer Occident durant els dos segles anteriors. A més a més, seria un fet suïcida. El 80% de tot l'excés de CO2 atmosfèric l'hem generat amb la nostre industrialització i afegir la mateixa quantitat, ens duria, definitivament, a destruir els sistema climàtic de la terra.

Quines opcions té el 80% de la humanitat que aspira a viure millor? Que hem de fer els que per circumstàncies històriques ens trobem en la part privilegiada del món?.

La única opció comuna i viable és la de la **contracció i convergència**: uns tenim que rebaixar el nostre consum per a que d'altres el puguin incrementar.

Però no ni ha prou amb això, a causa de les conseqüències climàtiques de l'energia que consumim. A més a més, tots hem de canviar el model energètic.

Davant aquesta situació, d'aquí en sorgeix la rellevància de les ponències que aquí es recullen, perquè mostren que alguns camins no són més que miratges que lluny de resoldre el problema energètic, climàtic o alimentari de la humanitat, poden contribuir a agreujar-lo. Altres, en canvi, mostren el camí a seguir per la única ruta que condueix a una humanitat més justa i solidària, que és (o hauria de ser) la única possible.

Pensar en qualsevol altre alternativa és pensar en el desastre i la ruïna de tot allò que significa ser humà: dividir de forma definitiva a la humanitat en dues "espècies". Aquells, una minoria, que mantindrà el seu accés als recursos energètics, i la gran majoria, a la qual negaríem qualsevol oportunitat de progressar. Algú pensa que això es pot aconseguir sense un conflicte global i sense conseqüències dramàtiques? Quan arribi el moment de la veritat, el moment en que la disjuntiva es planteja en aquests termes, caldran idees i propostes concretes com les que aquí es descriuen i que poden veure's com alternativa a la barbàrie que se'ns platejarà com a fet inevitable.

La responsabilitat recau en nosaltres. Exigir a altres el que som incapaços de fer nosaltres és un fet cínic i hipòcrita. Només els països que hem gaudit del privilegi d'una energia econòmica, abundant i fàcil, podem tenir la capacitat de

universitat
internacional
de la pau

reconvertir el nostre model energètic per a inaugurar el camí de la veritable sostenibilitat, en la qual altres també podran transitar.